

GD-dierenarts Paul Franssen

Het vaststellen van trends

“De GD Veekijker monitort de varkensgezondheid om verschillende redenen: we moeten alert zijn op aangifteplichtige ziekten, we signaleren bijzonderheden die misschien kunnen duiden op een nieuwe, nog onbekende aandoening en we kijken naar trends in bekende aandoeningen.

Bekende aandoeningen

In de vorige *GD Varken* zijn we ingegaan op het signaleren van bijzonderheden. Als voorbeeld noemden we gevallen van vergiftigingen die sporadisch voorkomen. Maar we willen ook graag weten hoe het staat met allerlei algemeen voorkomende bedrijfsgebonden gezondheidsproblemen en wat daarin de trend is. Nemen de problemen af? Of worden ze juist erger? Dat is een stuk lastiger vast te stellen op basis van de telefonische vragen.

Zoeken naar de oorzaak

Neem bijvoorbeeld het fenomeen ‘verhoogde uitval’. Daarover krijgt de Veekijker Varken ook veel vragen. Op de lijst van gezondheidsproblemen waarover veel gebeld wordt, staat ‘verhoogde uitval’ op de vierde plaats, vlak boven ‘plotselinge sterfte’. Allereerst moeten we dat natuurlijk uitsplitsen naar leeftijdscategorie: zuigende of gespeende biggen, vleesvarkens of zeugen. Dan blijkt dat het aantal vragen over uitval bij zeugen en vleesvarkens vrij constant is gebleven in de loop der jaren. Maar bij biggen is het aantal tussen 2003 en 2010 geleidelijk gedaald en tussen 2010 en 2014 weer gestaag omhoog gegaan, de laatste tijd vooral bij zuigende biggen. Het is altijd oppassen met het aanwijzen van de oorzaak, omdat je die nooit direct uit cijfers kunt halen. Bovendien zegt het aantal vragen nog niet of het probleem ook echt groter is geworden. Als er bijvoorbeeld een nieuwe test of een

Het is altijd oppassen met het aanwijzen van de oorzaak

nieuwe entstof beschikbaar is gekomen, worden daarover ook veel vragen gesteld. Dat heeft dan niets te maken met een toename van een gezondheidsprobleem. Maar als het gaat over uitval bij biggen, kan het best zo zijn dat een deel van de daling tussen 2003 en 2010 komt door het uitgebreiden van biggen tegen circovirus (vanaf 2007). En het is ook mogelijk dat de stijging van de laatste jaren samenhangt met de steeds grotere tomen, waardoor relatief meer kleine zwakke biggen worden geboren die onvoldoende biest opnemen waardoor de weerstand slechter is. Voor meer duidelijkheid kunnen we in dit geval ook kijken naar de kengetallenspiegels van Agrovision. Dan blijkt dat het uitvalpercentage tussen 2003 en 2014 bij zuigende biggen is gestegen van 12,0 naar 13,3 procent en na spenen van 1,9 naar 2,3 procent. Als we echter zekerheid willen krijgen over de achtergrond of de oorzaak, zullen we extra, gericht onderzoek moeten doen.”

Als sinds 2002 houdt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) zich intensief bezig met de uitvoering van de diergezondheidsmonitoring in Nederland. Hiervoor werken wij intensief samen met onder andere de diersectoren, de zuivel, het ministerie van EZ, dierenartsen en veehouders. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Samen werken we aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving.

